

DOORSTROOMCONFERENTIE

Opbrengst Themasessie

Van Oriëntatie tot Doorstroom: Hoe Havo-Pgp de keten versterkt, Wendie Lenssen

Kern van de themasessie

In deze themasessie stond de ontwikkeling en positionering van Havo-P (praktijkgericht programma) centraal als schakel in een betere doorstroom van havo naar mbo en hbo. Havo-P wordt gezien als een voorbereidend en verbindend programma waarin leerlingen via betekenisvolle, praktijkgerichte opdrachten vroegtijdig kennismaken met beroepen, vervolgopleidingen en de vaardigheden die daar nodig zijn.

De sessie maakte duidelijk dat Havo-P geen extra vak is, maar een manier om een ontbrekende schakel in het onderwijs te vullen. Door theorie en praktijk structureel te verbinden en te werken volgens het principe *learning by doing*, krijgen leerlingen realistischer inzicht in hun mogelijkheden en ontwikkelpunten. Dit versterkt motivatie, vergroot studiesucces en helpt voorkomen dat leerlingen uitvallen of verkeerd doorstromen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat Havo-P in de praktijk vaak te laat wordt ingezet. Juist door al eerder in de havo te starten met praktijkgerichte ervaringen kan een doorlopende leerroute ontstaan waarin oriëntatie, keuze en doorstroom logisch op elkaar aansluiten.

Waarom dit een kans is voor betere doorstroom

De sessie laat zien dat Havo-P een concrete kans biedt om de aansluiting tussen vo, mbo en hbo structureel te verbeteren. Door leerlingen vroeg en realistisch kennis te laten maken met vervolgonderwijs en beroepspraktijk, ontstaat een doorlopende, probleemgestuurde leerroute waarin leerlingen beter voorbereid keuzes maken.

Havo-P fungeert daarbij als aanjager voor praktijkgericht onderwijs binnen de havo als geheel. Het programma stimuleert vakken om praktijkgericht te werken en verkleint zo de kloof tussen algemene vorming en beroepsgericht onderwijs. Positieve en herkenbare praktijkervaringen blijken cruciaal voor motivatie; zonder deze ervaringen neemt het risico toe dat leerlingen afhaken.

Daarnaast biedt Havo-P een kader voor regionale samenwerking. Door gezamenlijke opdrachten, gedeelde faciliteiten en netwerkvorming tussen scholen, mbo, hbo en werkveld ontstaan doorlopende leerlijnen. Dit helpt om schotten tussen sectoren te doorbreken en leerlingen op de juiste plek te laten landen, in plaats van hen door het systeem te laten "doorplaatsen".

Aanbevelingen van deelnemers aan deze sessie:

- **Verbind oriëntatie, keuze en doorstroom in één samenhangende leerroute**
Het versterken van de doorstroom vraagt om een doorlopende benadering waarin oriëntatie, loopbaanontwikkeling en vervolgkeuzes logisch op elkaar aansluiten. Praktijkgerichte ervaringen bieden leerlingen vroegtijdig inzicht in beroepen, vervolgopleidingen en de vaardigheden die daarbij horen, waardoor keuzes beter onderbouwd worden.
- **Benut havo-pgp als verbindende schakel tussen theorie en praktijk**
Havo-pgp kan richting geven aan het structureel verbinden van theoretisch leren en praktijkervaring. Door het programma te zien als een manier om een ontbrekende schakel in het onderwijs te vullen, ontstaat ruimte voor betekenisvol leren dat leerlingen voorbereidt op mbo en hbo.
- **Zet praktijkgericht leren vroegtijdig in om realistische keuzes te ondersteunen**
Vroegtijdige inzet van praktijkgericht onderwijs draagt bij aan realistischer zelfbeeld en betere keuzeprocessen. Wanneer leerlingen al eerder kennismaken met praktijk en vervolgonderwijs, neemt de kans toe dat zij op een passende plek terechtkomen en afhaakmomenten worden beperkt.
- **Gebruik havo-pgp als impuls voor breder praktijkgericht onderwijs**
De werkwijze van havo-pgp biedt aanknopingspunten om ook het onderwijs daarbuiten praktijkgericht in te richten. Door praktijkgericht werken vakoverstijgend toe te passen, kan de afstand tussen algemene vorming en beroepsgericht leren kleiner worden en de motivatie van leerlingen worden versterkt.
- **Richt aandacht en middelen op begeleiding, expertise en continuïteit**
Kwalitatief sterk praktijkgericht onderwijs vraagt om voldoende tijd, begeleiding en deskundigheid. Structurele inzet op menskracht en expertiseontwikkeling ondersteunt duurzame uitvoering en vergroot de kans op positief effect op motivatie en studiesucces.
- **Ontwikkel praktijkopdrachten met herkenbare opbrengsten**
Samen ontwikkelde praktijkopdrachten die leiden tot concrete beroepsproducten dragen bij aan herkenbare succeservaringen. Deze ervaringen versterken eigenaarschap, motivatie en vertrouwen bij leerlingen en studenten in hun vervolgkeuzes.
- **Versterk regionale samenwerking als basis voor doorlopende leerlijnen**
Samenwerking tussen onderwijsinstellingen en werkveld in de regio biedt kansen voor gezamenlijke opdrachten, gedeelde faciliteiten en netwerkvorming. Dit ondersteunt het ontstaan van doorlopende leerlijnen en helpt om schotten tussen sectoren te doorbreken.
- **Benader doorstroom als gedeelde verantwoordelijkheid binnen het onderwijs**
Een gezamenlijke benadering van doorstroom, waarin afstemming structureel en inhoudelijk plaatsvindt, draagt bij aan betere aansluiting tussen sectoren. Dit vergroot de kans dat leerlingen en studenten niet alleen doorstromen, maar ook daadwerkelijk op een passende plek landen.